

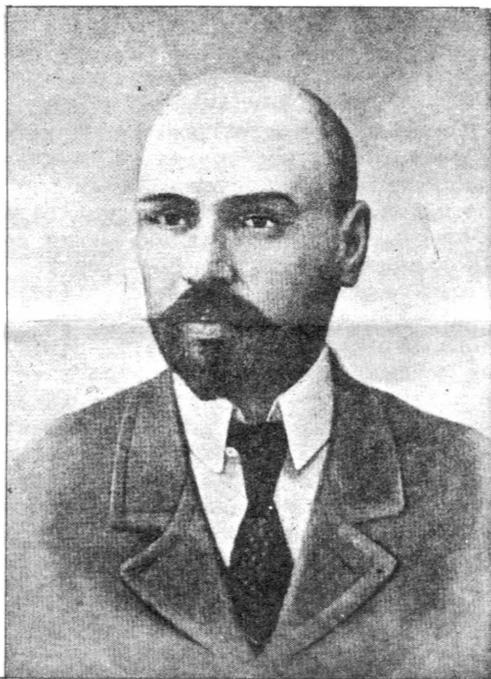
ВІСЛОС

Журнал бібліографії, критики і рецензій

Ч. 4(60)

КВІТЕНЬ 1960

Р. VI.

МИХАЙЛО МИХАЙЛОВИЧ КОЦЮБИНСЬКИЙ
* 17-9-1865 - † 25-4-1913

Михайло Коцюбинський, представник імпресіонізму в українському письменстві, нар. 17.9.1864 р. в м. Винниця, учень Духовної Бурси в Кам'янці Подільському; знаменитий укр. письменник, автор чудових оповідань, як "Цвіт Яблуні", "Сміх", "Інтермеццо", "Тині забутих Предків", "Фата Моргана", "Дорогою ціною", "Що записано в книжку життя" "На камені" й б. ін. Помер 25 квітня 1913 р. якраз у розквіті свого творчого життя. Похований у м. Чернігові.

Д-р Д. Бучинський, Мадрид, *бібліографія, критика і рецензії*

НОВА ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ ІВАНА СМОЛІЯ: "З Р А Д А".

Іван Смолій знаний нашому читачеві зі своїх мистецьких і всеварієтисних оповідань та повістей "Кордони падають". Він вмів полонити читача і спроможний сказати йому щось цікаве навіть тоді, коли тема його оповідання, здавалося б, з'являється нілою. Кожна тема, в його літературній обробці є вдалою і цікавою, що потверджує вміння володіти свobodно письменницьким талантом.

У В-ві Мліяна Середяка в Буенос Айрес, позначена 1959 роком появилася нова збірка Івана Смолія п.з. ЗРАДА. Книга 152 стор. малої вісімки, друкована на доброму книжковому папері в Графічному Заведенні "Чампіон" в Буенос Айрес. Обкладинка роботи Бориса Крюкова, модерна, але це не супермодерна й може задовольнити читача. Іде про пересічного читача, а не любителя модерних "чертів і рісів".

У збірці маємо три оповідання: 1. Бандура, 2. Правдивий артист і 3. Зрада.

На нашу скромну думку оповідання "Правдивий артист", хоч воно цікаве, з великою дозою гумору, композиційно добре обдумане, але до цієї збірки воно не дуже надається. Здається, що воно навіть псує повагу двох інших оповідань. Коли б його виключити з цієї збірки, то вона зменшилася б тільки на 12 сторін друку.

"Бандура" - переносить нас у той час, коли на наших західних землях закріплювався носій культури, що карав нас навіть за це, що ми овоцпрабатківську землю називали рідною землею, переслідував не лиш за політичну діяльність, дозволену "демократичною" конституцією, але навіть за всякі прояви нашої культурної окремішності, того часу, коли звичайний собі "пан Гервази називав грінником того, що хрестився три рази". Місток над тією прірвою побудувала собі всевладна пані - любов. Дуже помилився б той, що сказав би, що такий епізод народився в уяві лиш письменника. Свої містки любов перекидає навіть понад найбильші пропасти, переплітає їх навіть серед смертельних ворогів.

І от полковниківна Леоніла Поніньська, вихована в мурах шовіністичного монастиря, обминає скелею подружжя, яке їй приготувала дядина Клявдія, вступає в учительську семінарію, де заприятельується з Оленкою Корж, яка заізнає Льолю зі своїм братом Яром, яких, знову, в часливе подружжя получує стара козацька бандура на якій по-мистецьки грав Яро. Коли б тільки грав! Він був у ній залюблений! Вона стала причиною його родинного нещастя й смерті Яра. Іншу мліта вдова Корж виховала сина, за бандуру забула, але відкрив їй син і пішов слідами батька, - виступав, як батько, на прилюдних концертах, здобуваючи грою мистецьку славу, хоч від був хрещений у костьолі, але був сином Коржа.

Син приготується до нового виступу. Бандура лежить на обрусі. Проти неї мати в чорній сукні.

- Ви не будете гльватися на мене, мамо, ви дозволите мені виступити?

- Дозволь.

- І не сумуватимете, коли візьму її в руки?

- Бері.

Синова рука зіснулася з її ramen, лягла на бандуру, що лежала на обрусі біля скляної вази з овочами, почорніла зі старости. Він підносив її, не зводячи очей з матері. На мить завагався... Здавалося йому, що биль затасний та страшний промайнув по материному обличчі. Але це була тільки мить. Бо ось вона посміхнулася вже знову ласкаво й тепло, і він упевнився, що в тому сміху не було бильше нічого, крім материної любови.

"Зрада" - переносить нас в часи першої московсько-комуністичної окупації на наше підгір'я в сім'ю /подружжя/ учителя Юривського, яке знищив москаль генеушник Єгоров. В тюрмі Бобенко відкрив очі Юривському на дійсність, засуджуючи український оптимізм "якось то буде", стверджуючи, що Москва виростила нового типа українця, що перейшов "етап зневіри, і від удару не тікає сліпо". Тут Смолій дуже влучно підглянув цю позитивну прикмету, яка для нас, на чужині може є навіть чужою-незнаною, а виразна вона в наших братів на рідних землях, зокрема по другій світовій війні. Це нові люди України й нова Україна з якими Москва вже дуже поважно рахується.

Д-р Дм. Бучинський:

ПОЕМА ВОЛІ, КРИВДИ І ВІРНІ...

"Лиш не змарнуйте мить догідну,
Коли настане світлий час... -
Це боронить ідею рідну,
Щоб світ відчув ту мінь у нас".

Павло Савчук: ГЕТЬМАН МАЗЕПА.

"Коли б не було поезії - говорить Людвіг Берне, німецький письменник-політик, - то наше життя було б дуже нещасливе. Вона дає нам те, що не хоче дати нам природа: золотий вік, що ніколи не старіється; весну, що постійно юнається квітами; безшмарне щастя і вічну молодість". Правда, що це відноситься до тих часів, коли поезія була поезією, коли у всіх літературах вона квітла пишними й запашними трояндами. Сьогодні вона не тільки зів'яла, але закростеніла такими дивними й нерозгаданими, вишуканими, але незрозумілими "закарлючками", що вона стала чужа для людини. Стала вона дійсно обмеженим словом для небагатих, перестала бути широм для людської думи.

Багато сьогодні поетів, не тільки в нас, а скрізь по світі, але поетичних творів, у повному розумінні цього приманливого слова - таки мало. Занапад мистецько-поетичного слова не є щось відірване в нашому житті, а навпаки - це закономірне явище взагалі занепаду людського духа. Треба бути оптимістом, треба узброїтися глибокою вірою, що про справну кризу матеріалізму людство переживе /ми не мусимо дожити тих щасливих хвилин/ і втомлений, незвичайно тиранізований матерії, людський дух ширяти буде по духових висотах. Дуже можливо, що це наше складання поетичних шарад і ребусів - залишиться гіркуватим спогадом таким, як свого часу, висловлювався про зматеріалізовану літературу один з німецьких мислителів: "Коли входив у цю фабрику, де від гуку, стучу, скреготу різномірних колішат, двигунів тоді тріскають вуха і, коли ти подумаєш, що цілий той фабричний об'єкт спроможний випродувати тільки хустинку до носа, то ти радо стагаєш сорочку зі свого хребта, щоб позбутися того страшного конмару".

Правда, що лісі модерної поезії трапляються розкішні проліски, навіть запашна коновалія, але їх так мало, що ліс стає неприємним. До таких поетичних творів зараховуємо твори Павла Савчука, якого наша "фахова критика", як би цуралася. А він спражний поет-лірик, що не цурається наших власних п'ятань. Ніжно доторкається наших всенародніх ран і болів, його дожкульно печуть наші всенародні кривди. Працює свою Савчук окрилює глибокою вірою в перемогу нашої правди, за яку він бореться. Бореться особисто, бореться навіть проти нашої зневіри: "Я вірю в Бога Провидіння,

Як вірю в сонце, що зійде,
Що наш Всевишній дасть спасіння
І світла воля нам прийде!"

Один з останніх творів Павла Савчука, а саме "ГЕТЬМАН МАЗЕПА. Історична поема. В ювілейку 250-ту річницю 1709 - 1959" - це саме твір в якому поета бачимо цілого: воєска, громадянина, будівничого, мистця, людину з усіма прикметами ідеаліста-патріота й поета, що радо прийняв би на себе народні кривди, болі, але рівночасно він роздрязняє наші невольницькі рани, роз'ятрує їх, роздирає дуже по-мистецькому не тому, щоб нам докучити, але тому, щоб ми часом не заснули в соромі, не відчувавши самого сорому. Поема, що навіть переходить розмір поеми, з багатьома прикметами епопеї. Книга 158 + 2 неп. сторін великої вісімки з 19 ілюстраціями. Друкована на дуже доброму крейдяному папері. Здається, що краще було б подбати про мистецьку обкладинку поеми, а гравюру Тарасевича треба було перенести на котрусь зі сторінок поеми. Книга видана заходом Об'єднаного Комітету м. Нью Йорку, позначна 1959 роком, з друкарні Р. Крушки і М. Пірського - Нью Йорк.

Поема складається з прологу, 16-ти пісень і епілогу. До поеми можна мати різні претенсії і такі будуть, але, на нашу думку, найбільше пошкодило це, що автор, пишучи її не мав точно розробленого плану-задуму, а самому процесі

кращі, покривав її, чи інакше: вона розросталася поетові під руками. Навіть, коли б не знали поетового признання, то це відбулося на структурі /композиції/ поезиї: пісні 7, 8, 9 - присвячені втечі з-під Полтави. Пісні 12 і 13 краще було дати після смерті Мазепи, а 15-тою закінчити поему.

Автор вложив у поему свою воляцько-поетичну думу, але повинен був також працювати зі свідомістю: для кого він її писав? Ми є певні, що з різних причин, деякі згадали їм у вступі, частина наших читачів, приймим умовно навіть найвибрадликіших - її не "приймуть". В такому разі автор повинен був відомо взяти під увагу читачьку масу і, не знижуючись у творчості, поему написати: коротку, але більше сконденсовану й більше "популярну". Вже коли хтосі тікає, то не дуже воно поетичне, коли це робить "баскими кізьми", бо воно так виглядає, як жидівський "краковячек": поехал на войнен - прижвезл седемнастьце". Анахронізмом звучить слово "джендзьмен", а зокрема погано звучить, коли його приймати в сьогодинньому щоденно-практичному розумінні, коли навіть Микиту Хрущова називають дим словом. В поганенькій прозі на такі речі ще можна б, від біди, простити, але в мистецькій поезії треба рахуватися навіть зі словами.

Але, не жукаючи "гудза" - треба сказати, що поема "ГЕТЬМАН МАЗЕПА" Павла Савчука - дуже симпатична, читається з неослабленим інтересом, повно насолодою і часто змушує читача глибоко призадуматись над минулим і теперішнім, щоб "скинути кайдани, що їх віками всі несли":

"Давно несем свій хрест дубовий
І не страшна Голготи кров, -
Ми щиро молимося Богу,
ЩОБ МІЦЬ ПІСЛАВ НАМ І ЛЮБОВ;
Щоб вкідермать Москви облогу,
Щоб воскресить свою блакить,
Яка на серці нам лежить,
В БОЮ ЗДОБУТИ ПЕРЕМОГУ!"

Вітаючи щиро автора й видавців, з нагоди появи поеми "Гетьман Мазепа", стверджуємо, що це дуже гарний пам'ятник нашого Ювілейно-Мазепинського Року на чужині й поручаємо її нашим читачам.

Наклад поеми 1000 примірників, коли ми все маємо перед очима двомільйонову еміграцію, - нас таки кажає, бо відношення тих чисел 1:2000! Це число дуже погано говорить про нас. Може навіть Микита мав рацію, кажучи, що нас "треба б харити на сковорідці, як чортів!"

Мадрид, у Січні 1960 Р.Б.

(Докінчення з 1 стор. 2-ї)

І "Бандура", і "Зрада" оповідання високовартісні, а "Правдивий артист" ажесь дивно сторчить між ними, як часом будяк на добре загощараній ниві, якого не доглянуло господарське око. Це, в ніякому разі не значить, що "Правдивий артист" нічого не вартий, але до "Бандури" й "Зради" він не підходить. Не можна сказати, що книжка читається з насолодою, бо забагато в ній життявої гіркоти, але читається вона з незвичайно повагом, змушуючи читача до нерезолювання прочитаного, а це вже дуже цінна сторінка-прикмета книги. Іван Смолий "Зрадою" - збагатив нашу літературу дуже цінним з ділянки оповідання, а видавець Юліан Середяк збагатив нею нашу видавничу культуру на чужині. Вітаючи з полвою "Зради" автора й видавця, поручаємо книгу нашим читачам, а зокрема тим "нарікайлам", що "не мають часу" читати великих розміром творів, бо, мовляв: заки дійде до кінця, то початок забуваєш. При читанні "Зради" вони не заснуть.

Мадрид, у лютому 1960 Р.Б.

Д-р Д. Б.:

ДОКІЯ ГУМЕННА НЕ ЗАБУВАЄ ПРО ЧИТАЧІВ

" В цій книжці читач знайде чотири оповідання об'єднані однією ідеєю. Правда, ця ідея - емансипація жінки - була нова у минулому столітті. Рівність жінки й чоловіка сьогодні вже доконаний факт".

Так лише напочатку вступу до своєї нової книги наша вдумлива й спостережлива письменниця Докія Гуменна. Їм'я знане й безспірно велике творче ім'я. Не хочемо спорити тут з письменницею на тему емансипації жінки, зокрема української жінки, яка ніколи не була рабинею чоловіка, а навпаки була вона в нас у такій пошані, що вирішувала всі родові й громадські справи в часах нашого матриархату, якого такі виразні сліди маємо навіть сьогодні в наших родинах; ніхто з нас не поборює "міністрів у спідницях", а навпаки в нас такі випадки часті, що чоловіки ходять у ярмі в жінок. Пригадаймо собі тільки одну світку постать св. Ольги, але пригадаймо також і постать Любови Хведорівної Кочубейки, що за булаву заплатила головою добрячого Василя. Інакше, питання емансипації у нас давно було розв'язане, скоріше навіть як на Заході. Але, коли його порушила Докія Гуменна, то нам здається, що емансипація наших днів, як суперемансипація, перед якою тремтів один з німецьких філософів і акцент на такі тієї майбутньої емансипації /майбутньої від нього, Д. Б./ запозичив: "Прийдуть такі страшні часи, що діти будуть родитися людьми старцями!" Нам здається, що наслідком нездорової, часом аж дикої емансипації, - жінка втратила це, що було в неї найкраще, найістотніше й найдорожче - це жіночість. Нам здається, що чоловіки вже давно оплакали, хоч ніхто цього й не бачив, втратену жіночість, але, здається нам також, що за нею будуть плакати трагічним плачем і самі жінки, проклинаючи емансипацію. Коли б ми подивилися тверезими очима на цю емансипацію тільки в самому Советському Союзі, до нас наших очей створив трагічного типу жінки, що втрачає навіть фізичні черти жіночості, то це вершок трагізму емансипації - "плача достойний!"

— Але вертаймося до теми, до останньої збірки оповідань Докії Гуменної за головною "ЖАДОБА", що появилася у Видавництві "Об'єднання Українських Письменників Слово" в Нью Йорку 1959. Книга друкована на доброму папері, зі широкими маргінесами, "приличним" друкарським шрифтом, з дуже гарною двокольоровою обкладинкою роботи Д. Кузьми. Книга 217 + 7 неч. сторін великої вісімки, з друкарні А. Орла в Перт Амбой, Н. Дж.

Оповідання написані давненько, бо в роках 1932-1939 у Києві. Чи були вони вже друковані не знаємо, що навіть не має значення для їх сьогоденного видання.

Перші два оповідання: "Кайтарма" і "Ніаз і Гюллер" - це картини з життя туркменістанців. Оповідання прекрасні, може навіть єдині в нашій літературі, написані з великим знанням теми, чи краще життя туркменістанців. І письменниця підходить до нього як до твердої дійсності. Це дуже добра письменницька метода. Рента належить до читача. Гарна мова письменниці перемережана великим багатством туркменістанських слів, але так вміло, так по-мистецькому, що вони дійсно є прикрасою оповідань, читач сприймає їх як дось природне. Описи природи прекрасні, хоч накреслювані кількома мистецькими мазками. Опис піданої бурі - знаменитий. На характеристичних краєвидах - живі люди, зі своїми звичаями, зі своїм побутом. Навіть підцивілізований Сагат у "Кайтармі" залишається тубільцем, не гіршим від нього залишається Ніаз. Правда, що жінки, з нашої точки погляду, нещасливі рабині. Але треба дуже сумлінно розв'язати це питання і відповісти на питання: чи туркменістанська жінка відчуває тягар свого рабства, чи звільнення її від нього передчасно, без відповідного духового підготування - буде корисне для неї самої? Нам здається, що це не є така проста справа.

Зрештою, частину відповіді дає нам сама письменниця в "Жадобі", в тих мистецьких монологіях /часом вони діалоги/ Романа й Фіони. Композиційно "Жа-

"доба" - твір дійсно оригінальний і високомистецький. Саме в цьому творі ми бачимо ясно еманципацію фіонки, яка була їй цілком непотрібна, бо Роман був зразковим подругом-чоловіком. Фіона показала навіть дуже невдачно. Думаємо, що її пірвали хвилі не зацікавлення життям, а лиш московсько-комуністичної пропаганди, що розвбила впорядковану сім'ю, яку цілком забезпечував Роман без потреби Фіоні здобувати значок фізкультурної справності, фах токаря, зварювача й парашутистки, а власних дітей не було кому доглядати. Це еманципація, але дуже дика, щоб нікому вона навіть не приснилася. Ми думаємо, що письменниця хотіла показати жадобу мажкарної еманципації і треба признати, що вона свою мету досягнула. Оповідання читається приємно, трохи нерву. Типи введені дуже добре й мистецько психологічні.

Найкраще оповідання у збірці, соняшне, ніжне, погідне, заспокоюче - це "Романці на схилах". Сюжет оповідання трохи сентиментально-романтичний, але в наших карколомних часах не є він абсурдальний. Читається воно, як чарівна казка, як приємний спогад давноминулих літ.

"Мадоба" - це збірка оповідань, яку сьогодні можна назвати великою літературною рідкістю. Хотілося б тільки, щоб вона не залежувалась на книгарських полицях, а найскоріше дійшла до місця свого призначення - до наших читачів. Це збірка, що спроможна задовольнити всі читачькі смаки. Сама письменниця пов'язала всі оповідання ниткою еманципації з бажанням, щоб і ця тема дійшла до свідомости читача. Думаємо, що на цю тему варто також висловити свої погляди й міркування, але не варто їх в'язати дуже тісно зі збіркою "Мадоба". Доне, що еманципаційний "елемент" є у всіх чотирьох оповіданнях, але найвиразніший він в оповіданні "Мадоба". "Романці на схилах" - такі приємно запашні, що їх навіть не годиться забруджувати еманципацією "Мадоби", бо в "Романцях..." вона є, але така природна, що коли б не бажання письменниці ув'язати їх у спільну китицю еманципації, то сумніваємося - чи хтось звернув би на неї увагу.

Мадрид, у лютому 1960 Р.Б.

Михайло Матійчин:

ЗАВЕЛИКІ ПРЕТЕНСІЇ...

Перечитуючи укр. пресу, я не стічав ні одного рядка, де б було бодай побіжно відмічено про одну нісенітницю, що трапилась в одній книжці, чи то в одному укр. видавництві.

Переді мною гарно перевидана трилогія Б.Депкого "МАЗЕПА", що появилася у В-ві Миколи Денисюка у Чикаго. Книжки (6 томів) друковані (фотодруковані) в 1959 р. Ї гарно оправлені, так що піде видання робить приємне враження і, коли б не ця немаловажна справа, про яку хочемо згадати, ми могли б лише радіти, що видавець М.Денисюк справився з цим перевиданням дуже добре.

Тут пишу лише про те, що так би сказати, мене особисто "болить" і чим я сам неволю та вважаю вчинок видавця зовсім не намісці; занадто претензійний, а в додатку потягає за собою оце слово, яке вживаємо на означення зловживання.

На першій сторінці (а в декотрих томах - на третій) - подано ГЕРБ.. ГЕРЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ "Іоанн Мазепа - Гетьмань". І, коли б лише було помічено цей знак з таким написом, без додатків, то це було б лише прикрасою книжки. На жаль видавець, якраз над цією печаттю-гербом Івана Мазепи, додав на чорному тлі "Видавництво", а пониже цієї печаті (але в її орбіті-колі)-гербу, теж додано на чорному полі "М.Денисюка". Все це зроблено у формі еліпсуватої печатки, а з обох боків, по середині, додано ще від ліва 19, а по правій сторони -59. Це й якраз є те "забаго", що повинно б було звернути теж увагу наших рецензентів. Таких "додатків" та й ще до гербового знаку гетьмана Івана Мазепи - ніхто не повинен би робити чи наподібнювати, бо до цього він не має права, ні потреби. Бо це - з однієї сторони - зневага, а з другої - самочинне здеформовування історичного знаку Гетьмана України!

На мою, скромну думку, не треба пропихати ймення пана Видавця, бо ж не там на це місце. І цього ніхто не має права робити.

Леонід Бачинський:
(Клівленд, О.)

ТАРАС ШЕВЧЕНКО: КОБЗАР 1840-1940, (В-во "Дніпро", Нью-Йорк, 1953. Стор. XXXIV+367+ I неп (115x150 мм)) з портретом Тараса Шевченка в час виходу в світ першого "Кобзаря" (Автопортрет олійними фарбами).

В передмові від видавництва зазначено, що це є передрук БЕЗ ЗМІН з празького видання 1940 року.

Насправді ж є деякі зміни. Опущено сторінку II, з поданням хто написав вступну статтю, перевіряв текст та зробив примітки до "Кобзаря". Про це згадується у "Від Видавництва". Опущена теж стор. III. На поштану століття першого "Кобзаря", де подано було список осіб, що їхнім коштом було видано "Кобзаря" у Празі.

Видавництво "Дніпро" додало цілий ряд ілюстрацій, котрих у празькому ж виданні не має.

- Ось вони:
- Г. Пивоваров: Т. Г. Шевченко. Скульптура, між стор. VII-VII,
 - І. Іжакевич: В академічній класі, між стор. X-XI.
 - П. Н. ско: Шевченко серед кріпаків. Олія, між стор. XIV-XV.
 - Ф. Коновалюк: В казематі. Олія, між стор. XVII-XIX,
 - Д. Еймер: Т. Шевченко в труні, між стор. XXII-XXIII,
 - М. Мікешин: Ілюстрація до "Причини", стор. 4-5,
 - Його ж: Ілюстрація до "Катерини", між стор. 10-11,
 - Його ж: Ілюстрація до "Катерини" між стор. 16-17,
 - Його ж: Перебендя, між стор. 26-27,
 - І. Іжакевич: Гаїдамаки. Олія, між стор. 64-65,
 - Т. Шевченко: Гамалія 1842 р. Олія, між 88-89,
 - Його ж: дари в Чигирині, між стор. 94-95,
 - Його ж: Невольник, 1843. Сепія, між стор. 120-121,
 - М. Мікешин: Зібралось козацтво Богу помолитись, між ст. 134-135.
 - Т. Шевченко: Церква в Суботові, між стор. 142-143,
 - Автограф Т. Шевченка. Закінчення вірша "Заповіт", ст. 168-169,
 - М. Мікешин: Ілюстрація без підпису, між стор. 186-187,
 - Т. Шевченко: Жидубицький монастир, між стор. 202-203,
 - Його ж: "Товариші", між стор. 216-217,
 - Його ж: Серед товаришів на заслання, 1856-1857, між ст. 234/5
 - М. Мікешин: Оттакія дівчина, така я!, між стор. 254-255,
 - Т. Шевченко: В киргизькій юрті, між стор. 280-281,
 - Вид на Кара Тау з долини Аназир (не подано, що це є рисунок Т. Шевченка), між ст. 322-323.

Разом додано, між сторінками, 23 ілюстрацій. Репродукції слабкі, а деякі дуже невизначні, як на стор. 134-135, 322-323 і другі.

В передмові "Від Видавництва" згадується про уміщення ілюстрацій, але є неточности. Так не уміщено двох написів до ілюстрацій М. Мікешина (10 і 21й рядок зверху). Подано, що в тексті є два рисунки Т. Шевченка: "Киргизька Катя" і "Портрет нареченої Лукерії", але їх не уміщено (7 і 8 рядок зверху). Не подано 3 рисунків М. Мікешина, що є на стор. 26-27, 186-187 і 254-255; Т. Шевченка "Невольник" на стор. 64-65, і Ф. Коновалюка "В казематі", стор. XVII-XIX.

Краще було б список ілюстрацій дати при кінці книжки і всі, а не частинку як є у передмові "Від Видавництва".

Треба ще зазначити, що перевидання "Кобзар" має багато меншого розміру, як празьке видання.

Усі ці зміни та доповнення не є такі суттєві. Головна хліба перевиданого видання полягає на тому, що НЕ ДОДАНО опущені рядки віршів Т. Шевченка, які відносилися до німців й не були уміщені в празькому виданні "Кобзаря". Там пропущено:

- I рядок у "Розрита могила" на стор. 92 "жидові, німоті".
- I " у "Н. В. Гоголю" стор. 112 "та німота плата."
- 5I " у "Єретик, або Іван Гус", ст. 113 і далі, від "Оттак німота.. до "Слва Тобі Шафаряку."
- I " у тому ж "Єретяку..." стор. 116 "За Герцоґнячи німота."
- 4 рядки у "Великий Льох", стор. 137 "да всьо немца продала. У німецькі ка'дани; уже в Січ їх бісмувата німотом поросла"
- 3 рядки, як вище, стор. 139 "москалика або німець".
"а москаль та німець."
"і там надуть хлібець."

І один рядок у "Посланії", стор. 157. "По німецькому показу."

Разом опущено 62 рядки. Видавництво могло б І-4 рядкові пропуски вставити до тексту перед перекладами, а для 51 рядка в "Єретичу" можна було додати сторінку, як і додані ілюстрації.

Працьке видання згаданого "Кобзаря" виходило друком у часі німецької окупації Чехії й ці цензурні вимоги треба було в той час виконати. Але ж у ЗДА конче треба було їх знову доповнити при поновному перевиданні. На жаль редактор згаданого видання В. Давиденко цього не доглянув.

~~~~~

Понижче подаємо частину праць проф. Леоніда Бачинського, що появлялися окремими виданнями. Докінчення цього списку подамо в наступному ч. "Біблос'у."

СПИСОК

ОКРЕМИХ ВИДАНЬ ЛЕОНІДА БАЧИНСЬКОГО ЗА РОКАМИ ЙХ ДРУКУВАННЯ.

а). Природничі і сільсько-господарські

- 1920 рік. ПРО ПАЛЕСТИНУ.. (Природничий опис долини ріки Йордану). Кам'янець Подільський. Видання Катеринославської Філії Правобережного Видавництва. Сторінок 20.
- 1921 рік. ВОШИ, ЙХ ЖИТТЯ І ШКІДЛИВІСТЬ. Львів. Стор. 19 + (1).
- 1922 рік. РІК В САДКУ І ГОРОДІ. (Частина садівнича). Стор. 66. Перемішль. Видання д-ра С. Дмоховського.
- 1925 рік. ЯК ЗБИРАТИ КОЛЕКЦІЇ МОТИЛІВ. Ужгород, стор. 112. Видавництво Педагогічного Товариства.
- 1926 рік. ОТРУЙНІ ГАДИНИ. Ужгород, стор. 13. Видавництво "Ватра".
- 1927 рік. МОТИЛІВІ ШКІДЛИВІ ОВОЧЕВИМ ДЕРЕВАМ І КУЩАМ. Ужгород, стор. 102. Вид. Педагогічного Товариства.
- 1927 рік. АТЛАС МОТИЛІВ. 289 кольорових рисунків. Ужгород, як вище.
- 1936 рік. ЖАХЛИВІ ВОЛОДАРИ НЕТРИВ. Львів, ст. 72. Вид. "Світ Дитини".
- 1936 рік. ПОМІШНИК ГОДІВЕЛЬНИКА КУРЕЙ. Львів, сторінок 34. Вид. "Сільський Господар".
- 1941 рік. КУРИ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОХОДУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ. Краків, ст. 112. Вид. "Сільський Господар".
- 1941 рік. КОРИСТЬ ПТАХІВ. Ярослав, ст. 12. Вид. "Сільськ. Господар".
- 1941 рік. ЗБІР ВОВНИ У КРИЛІВ АНГОРА. Ярослав, стор. 14. Вид. "Сільський Господар".
- 1941 рік. СПИСОК ВІДМІН ЯБЛУК, З ПОДАННЯМ ЙХ ЗЛИХ І ДОБРИХ ПРИКМЕТ. Ярослав, Вид. "Сільський Господар".
- 1941 рік. САДОК КОЛО ХАТИ. Краків, стор. 80. "Укр. Видавництво".
- 1942 рік. ВИШНЯ. Краків, стор. 43. "Українське Видавництво".

б). Пластові

- 1924 рік. ПЛАСТОВИЙ КАЛЕНДАР НА РІК 1925. Ужгород, Стор. 48. Видавництво "Ватра".
- 1925 рік. ПЛАСТОВИЙ КАЛЕНДАР НА РІК 1926. Ужгород, сторінок 96. Видавництво "Ватра".
- 1926 рік. ПОРАДНИК ПЛАСТУНА. Ужгород, стор. 8. Вид-цтво "Ватра".
- 1927 рік. ПЛАСТОВИЙ КАЛЕНДАР НА РІК 1928. Ужгород, стор. 64. Вид. "Ватра".
- 1928 рік. ВОВЧЕНЯТА І ЛИСИЧКИ. Ужгород, сторінок 16. Відбитка з "Учителя".

~~~~~

Важне:

Вже появилoся нове видання СТОРИШНОГО 'К О Б З А Р Я' Т. Шевченка 1860 - 1960.

Українське Видавництво "ГОВЕРЛІ" та Українська Вільна Академія Наук (УВАН) у Канаді видали 'КОБЗАРЯ', що є тим важливий, бо це єдине і перше видання, що мало поданий НАГОЛОС на усіх складах-словах усього змісту-тексту книги!

Ціна книги: в твердій оправі (полотняній) коштує \$3.50

в м'якій оправі (паперовій) коштує \$2.50

Просимо замовляти в "ГОВЕРЛІ, 41, Е. 7 вул. Нью-Йорк, 3. Н. Й.

Д-р Ол. Соколишин,
Нью Гейвен:

НОВЕ ВИДАННЯ ПРО КНЯЖИЙ ГАЛИЧ
(Замість рецензії- книж. огляд)

Старанням Українського Архіву-Музею в Чикаго, прокінци 1959 року появилася друком симпатична книжка авторів: Лев Чачковський та д-р Ярослав Хмілевський "КНЯЖИЙ ГАЛИЧ", стор. 94 + 2 неп.; ціна \$1.50.

Публікація притягає увагу читача теж зовнішньо, своєю обкладинкою з гербом княжого Галича. Праця ця присвячена відомому суспільно-політичному діячеві, одному з піонерів Американської України, меценатові української культури д-рові Мирославу Сіменовичеві. Наклад книжки 1000 примірників, і тому вкортці стане вона бібліографічною рідкістю.

Передмові до книжки написав відомий знавець-спеціаліст української архіології, автор ряду праць й розвідок з цієї ділянки, д-р Ярослав Пастернак, з Канади, що під цю пору готує до друку Історію Української Археології.

Вступ до книжки написав д-р Ярослав Хмілевський, пояснюючи в ній, що це є справлене і доповнене видання, що було вперше появилася друком ще 1938 року в Станіславові.

Зміст книжки поділений на дві частини; частина перша обіймає 15 розділів а друга частина - дев'ятнадцять розділів, враховуючи бібліографію, зміст, та шкідливі до тексту й англійське резюме д-ра Романа Вереса.

Після опису поземелля та налізи доісторичної доби столиці княжого Галича й Галицької Землі, подається опис слідів княжого Галича, самий город із його Золотим Током; оборонні сусідні монастирі, Пригороддя; господарські округи, Уголовники та підміські оселі.

Друга частина описує укріплення Галича, Крилівської гори; вали на Качкові та узбочі й укріплення монастирів св. Іллі, св. Степана, св. Юрія та інших.

Також дуже цінним і корисним є в книзі подане резюме-зміст на англійській мові, що його написав д-р Роман Верес, що сам є бібліотекарем та добре знає вагу тієї роботи для інформації англомовного світу та чиницького світу взагалі, про Княжу Україну. Якраз москвини від цієї доби починаючи, почастино собі хоч зовсім не оправдано, присвоюють та перекручують й фальсифікують історичні факти, пристосовуючи його до своїх імперіалістичних цілей та різних ладів і уподобань. Тому по кожній праці тараба б і на майбутнє подавати конечно резюме в англійській мові, чи в інших світових мовах. Це треба б та кож пам'ятати та наслідувати, бо воно є гідне уваги і того труду.

Заподана бібліографія уможливила ознайомлення з іншими матеріалами, що є пов'язані з цією проблемою та цією добою та історією Княжого Галича.

П'ять карток шкідливі - унаглядлюють деякі позиції, порушені в тексті й цим надають книжці теж більшої ваги та цитачеві копісти.

Ювілейне перевидання „Кобзаря”
з 1860 року

Вінніпег. — На основі розуміння між Українською Вільною Академією Наук у Канаді та Українським Видавництвом „Говерля” в Нью Йорку — підготовляється Ювілейне видання т. зв. третього „Кобзаря” Т. Шевченка, що появилася, як відомо, в Петербурзі в 1860 році в друкарні П. Куліша. Було це останнє видання тієї книжки перед смертю Т. Шевченка, і терше окреме наголошене видання Шевченкових поезій. Книжка з 1860 року належить

на Заході до великих рідкостей, бо досі вдалося ствердити її наявність в бібліотеках Національній в Петербурзі, Університетській в Гельсінках, в Конгресовій у Вашингтоні і в бібліотеці оо. Василіян в Мельдері — Канада. Видання цього „Кобзаря” появляється вже в 1960 р. Його підготував до друку проф. Ян Рудницький. Вийде воно як черговий випуск Інституту Шевченкознавства УВАН в Канаді, накладом Українського Видавництва „Говерля” в Нью Йорку.

КОБЗАРЬ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Кіштомь Платона Семеренка

С. ПЕТЕРБУРГЪ

ВЪ ДРУКАРНІ П. А. КУЛІША

1860

Повище згаданний ЮВІЛЕЙНИЙ "КОБЗАР" уже появилася! Ціна \$2.50 та \$3.50!!

Д-р Ол. Соколюшин,
бібліотекар

Б І Б Л І О Т Е Ч Н І В І С Т І

1. Найважливішими видавничими спілками в Америці є такі: а) АВРС - 'Ді А мерікен Паблішер Кавнсл'; б) АТРІ - Ді А мерікен Текстбук Паблішерс І нстїтут;
в) ААУП - Ді Ассосїешн ов А мерікен Юніверсіті Пресс;
г) АВА - Ді А мерікен Букселлерс Ассосїешн.

До менших видавничтво треба б зарахувати ось такі видавництва: а) Да Бук Манїфакчурерс' Інстїтут; б) АТГА - А мерікен Інстїтут ов Графік А рт, що має тзв. 'Трейд Бук Клінїк'. Всі вони піддержують 'Національ- ний Тиждень Бібліотек у ЗДА'.
2. Англіїці теж мають клопіт з занепадом продукції книжок. В Англії про дукція книжок у 1959 році зменшилася на 7%. Коли в 1958 році видано і пущено в обіг 22.143 назви книжок, включаючи там і 5.971 передруків, то в 1959 році випродуковано і пущено в обіг лише 20.690 назв, в тім 5.522 передруків.
3. Совєтська книжкова продукція теж інтересує Америку. Її студіюють тут Борис Годохов та Д-р Павло Д. Горецькі; оба члени Конгрєсової Бібліотеки ЗДА. Вони видали в англїйській мові окремі публікації на ту тему.
4. Натомість у ЗДА в 1959 році продано усіх 275.000.000 книжок у м'якій, паперовій оправі; а це є на 10% більше, як в тому самому часі продано в 1958 р. З того можна мати погляд, що американці читають досить таки багато, без огляду на телевізори.
5. В Америці є тенденція на збільшування книгарень (що очевидно є наск - різь правильно, бо " населення щороку збільчується!). Коли напр. 1955р відкрито було 42 книгарни; 1956 також 42 книгарни; 1957 - відкрито бу ло 46 нових книгарень, то в 1958 році було відкрито 61 нова книгарня! Найбільше їх відкрито в Калїфорнії, бо аж 17. В Нью Йорку відкрито лиш 13 нових книгарень.
6. Національний Бібліотечний Тиждень відбудеться в цїм році від 3 до 9. квітня. Гасло цього тижня буде: "За краще читання та краще поїнформуван ня Америки!"
7. Двадцятїричний Католїцький Тиждень К ъ л и г ж відбувся 21-27 лютого ц. року. Мета: поширення католїцьких публікацій у світї.
8. Публічна Бібліотека в Нью Йорку набула новий будинок при 521-531 В. 43. вул. Треба б зазначити, що вона має свій відділ часописів при Вест 25. вул. у Нью Йорку.
9. Бібліотека П а к і с т а н у (Пакїстан став незалежною державою лише 1947 р.), створила ще в 1949 р. директорїят Архівів і Бібліотек. Наці- ональна Бібліотека в Карачї має понад 40.000 книг, а річно прибуває, (приростає) окого 6.000 нових книг-томів. Бібліотека побудована в го - тїцькому стилї.
10. Українська Бібліотека ім. Симона П е т л ю р и в Парижі, відновила її свою діяльність; вона зазнала великих утрат знаслідок 2-ї світової ві йни. За 1959 р. Бібліотека видала друком 3 числа свого Інформаційного Бюлетєня. Бібліотека заснована була 1927 р. в Парижі з ініціативи б. прем'їра Зячеслава Прокоповича; опрацьовано для неї Статут та залегалїзовано її перед Французькими властями. Бібліотекою керує Рада, котра вибирає голову, заступника, секретаря, скарбника та бібліотекаря. Біб- ліотека ім. Симона Петлюри це власність всієї української спільноти. Во на інформує громадянство про свою діяльність, і тому заслуговує на пі ддержку матеріальну й моральну.
Її адреса: 'Bibliothèque Ukrainienne Symon Petlura a Paris,
24 rue de la Glacière, Paris XIII-e, FRANCE

- *****
11. Продаж американських книжок за кордоном ЗДА в 1958/59 рр. зріс у порівнянні з 1957 роком на 6,48%, бо в 1957 р. продано \$41,531.995, а в 1958 році продано на \$44,010,431 книжок.
 12. В Америці (ЗДА) в 1958 р. було 342 видавців, що випустили 13.462 видань; а в 1959 р. було 382 видавців, що видали 13.466 книжок.
 13. Палата Репрезентантів - Конгрес ЗДА затвердив (H.R.519) закон для створення депонуючих регіональних центрів для поширення й для зазнайомлення громадян ЗДА з документами Конгресу. Такі депонуючі центри існують майже при всіх університетах. Регіональні депонуючі центри це новість у ЗДА.
 14. Статистичний витяг показує, що в ЗДА існує 279.440 споживчих крамниць, але лиш 2.642 книгарні. З того можна теж бачити, що 'духовним кормом' не всі інтересуються так, як 'тілесним'. Очевидно, що в нас, серед українців ця справа у відношенні стоїть ще гірше. Час би це направити. А можна це зробити лише тоді, коли кожний українець і українка будуть читати, купувати і інтересуватися українським друкованим словом!
 15. Видавниче Т-во "Книгоспілка" в Нью Йорку вже видала II-III томи Історії Української Літератури Михайла Грушевського. Працю цю перевидано фотодруком із видання Київ-Львів 1923 р. Оба томи мають : 231 та 295 сторінок. У підготовці-друку є й решта томів цієї цінної книги, яким без сумніву є Історія Української Літератури проф. М. Грушевського.
 16. На шістий науковій конференції для відзначення Шевченкових Роковин, урядженої НТШ та УВАН в Нью Йорку 12 березня 1960 р., роздавано Бюлетень УВАН у США, ч. 21., грудень 1959 р., що містить багато матеріалу з діяльності УВАН у США. Бюлетень має 40 сторінок (циклостиль).
 17. 'Народна Медицина', книжка Д-ра Д.Ц. Джарвіса від 1958 року до 20 січня 1960 року, вийшла в 17 виданнях та в 361.000 примірниках. Хай це буде і для нас надією, що й ми колись на це здобудемося. Покищо треба не лише на діяти, але й працювати та підтримувати чинно наших видавців і авторів!
 18. Дня 18 січня 1960 року през ЗДА Двайт Д. Айтзенгавер в своєму річному бюджеті на 1960/61 рік представив Конгресові на затвердження також так зв 'Library Service Act Appropriation' - в сумі 17,500.000 доларів. Цю допомогу бібліотекам у ЗДА поширено окремими законами Конгресу ЗДА на сім років. Треба б і нам старатися, щоб ми дещо скористали з того при закупах бібліотеками українських книжок. Це залежить також від нашого заінтересування; наскільки ми відвідуватимемо публ. бібліотеки та викажемо заінтересування укр. книжками, запитуючи і домагаючись їх від бібліотекарів та обслуговувачів. Якщо ми домагатимесь українських книжок по публ. бібліотеках, ми напевно їх матимемо!
 19. Нове видання "Енциклопедія Британіка" містить матеріали 6.134 авторитетів науки, з поміж них 40 є лавреатами нагороди Нобля. Вона (Енциклопедія) подає інформації з цілого світу, включно з Україною.
 20. "Коллієрс Енциклопедія", видана за 1960 р. у 20-ти томах, обіймає індекс із 400.000 вписами. Від Другої Світової Війни там додано 50.000 нових вписів-назв. Вона обіймає 10.000 предметів, із статистикою та планами, з яких 7.433 є в кольорах та включає 250 map із 100.000 місцевих і ін. назв-місць. А також подає 10.000 бібліографічного опису книг.
 21. "Нашенел Лайбрері Вік" від 3-9 квітня ц.р. - Національний Тиждень Бібліотек був перепроваджений у 5000 громадах у 50-ти Штатях ЗДА з метою заохоти до читання книг.
 22. Дня 23 лютого 1960 року Сенат ЗДА ратифікував Конвенцію ЮНЕСКО. Конвенція уневажнює всі оплати за публікації, що опираються на засади напливу вільних інформацій із ділянки науки й культури в світі. (Відношення при голосуванні в сенаті було: 76 голосів - за, - 14 проти).
 23. 'Юнайтід Стейтс Інформейшн Аїгенсі (ЮСІА) за 1959 рік роздала поза межами ЗДА понад 6 мільйонів книжок, представляючи ними авторів та американське життя в цілості. В тім числі 4 і пів мільйона книжок були друковані в чужих мовах, видавних у 30 країнах. Агенція має 160 бібліотек в 65 держ.

Нові Видання

20. ***КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ "МІТЛИ" на 1960 рік (ілюстроване видання). Буенос Айрес, 1960, в-во Юліяна Середяка, стор. 128. Ціна в ЗДА \$1.-
21. Гавліч, Володимир, о, ЧСВВ: ТЕРПІННЯ, невідступний приятель людини. Слово Доброго Пастиря. В-во О.О. Василіяні у ЗДА. Рік XI. Книжочка III, Нью Й 1960, сторін 64, ціна 35 с. ф. 16 см.
22. Федорович, М., Прот.: НА СТЕЖКАХ ЖИТТЯ. Нью Йорк-Бавнд Брук, 1960, Українська Православна Церква в США. Науково-Богословський Інститут. Стор. 44+ 4 неп. Ціна 50с ф. 21 см.
23. Fedorovich, N., Fr., Rev.: THE EPIPHANY, Its Meaning and Customs (The Oldest Orthodox Holy Day), Publ. by Ukr. Orth. Church of the USA, pp. 8.
24. Смолій, Іван: У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'І. Повість. Держви Ситі, 1960. В -во "Свобода", сторін 190 + 2 неп. Ціна \$2.50 (Дія відбувається на ЗУЗ у час перед і початку 2-ї світової війни на тлі боротьби двох світів).
25. Оглоблин, О., проф, д-р: ЛЮДИ СТАРОЇ УКРАЇНИ. Мюнхен, 1960. В-во "Дніпрова Хвиля"; стор. 328. Ціна (в оправі) \$3.50
26. Татомир, Володимир: ЮНАЦТВО В ОБОРОНІ РІДНОЇ ЗЕМЛІ. Спогади про участь укр. молоді у визв. змаганнях 1918-1920 рр. Філадельфія, 1960. "Молода Пр світа", стор. 164. (ілюстр. видання).
27. ***КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ Українського Голосу. 1910-1960. ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ для відмічення 50-ліття праці "Українського Голосу" 1910-1960. Вінніпег, Ман., Канада, 1960. Накладом і друком Видавничої Спільки Тризуб. (Присвячений пам'яті піонерів укр. життя в Канаді). Стор. 288. Ціна \$1.50

ДОПОВНЕННЯ

171. Федорів, Юрій, д-р, о: С В Л Т А З Е М Л Я. Спомини П. домника. Торонто, 1959. В-во ОО. Василіяні, сторін 175 + 1 неп. ціна \$2.-, ф. 19 см.
172. Грицак, Павло: ВЕЖІ І КУЛЕМЕТН. (Спогади з Дивізії і большевицького полону). Мюнхен, 1959. Видання Братства кол. в'язнів І-ої Української Дивізії УНА. Стор. 148+2 неп. Ціна \$2.- ф. 21 см. (ілюстр. видання).
173. Мленовецький, Р.: ГЕТЬМАН МАЗЕПА В СВІТЛІ ФАКТІВ І В ДЗЕРКАЛІ "ІСТО РІЙ." (2-га книга), /Детройт), 1959 р. Стор. 137 + 13 вкладок ілюстрацій. (фоліо).
174. Воропай, Олекса: ЗВИЧАЇ НАШОГО НАРОДУ. Етнографічний нарис. І. Мюнхен, 1959, В-во "Українське Видавництво", стор. 449 + 7 неп. Ціна \$3.-
175. Калитовська, Марта: РИМИ І НЕРИМИ. Видання "На Горі". Мюнхен, 1959р. Серія: "Для Амасторів (Париж)", стор. 74, !- 6 неп. Ціна \$1.-
176. Стахів, Матвій, д-р: ЗАХІДНА УКРАЇНА. Нарис історії державного будівництва та збройної і дипломатичної оборони в 1918-1923. Том III. Сьрантон 1959, Український Робітничий Союз, Національно-Освітня Бібліотека. Ст 199+ 1. ф. 20 см. Ціна \$1.95, (ілюстрації в тексті).

ДОПОВНЕННЯ за 1957 рік:

(Гляди ч. 3 (59) стор. II.)

186. Максимчук, Юліяна: КАТАЛОГ УКРАЇНСЬКИХ НЕДЕРЖАВНИХ МАРОК. Доповнення Ч. I. Чикаго, 1957 р. Накладом Видавництва "Українська Філіялістична Бібліотека", сторін 140 + 12, 360 відбиток. Наклад 600 примірників. Ціна \$5.-

 ПОВІДОМЛЕННЯ У В А Г А !

ПОШУКУЄМО ЗА ТАКИМИ МАТЕРІАЛАМИ:

ПОВІДОМЛЕННЯ

1. Потребуємо І-го числа "РОЗБУДОЛИ РАЦІЇ", з 1928 р (загалі І-е ч. !)
2. д-р І. Німчук: "УКРАЇНЦІ І ВІДСІЧ ВІДНИ", Львів, 1933 р. (окрема брошура)
3. " " "ЮРІЙ ФРАНЦ КУЛЬЧИНСЬКИЙ і його подвиг, Львів, 1933 р. (теж появилася окрема книжочка!)
4. " " "УКРАЇНСЬКІ МОГИЛИ У ВІДНІ, ('Стара Україна'?) Л. 1933р. (мабуть лише, як статті в часописі?)
5. ПОТРЕБУЄМО ВСЬКІ матеріали, що відносяться до участі Ю. Ф. Кульчицького під Віднем у бок з турками!

"УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС" - тижневик, що виходить у Вінніпегу, Канада, відзначає ц.р. свій Золотий Ювілей. Редакцію "Біблос'у" переслав цим шляхом Редакції і В-ву "Українського Голосу" свій щирий привіт! Щастя, Вам усім, Боже!!!

ПРОСЬБИТВО - ЕКОНОМІЧНА, ПОЛІТИЧНА, ПОСТУПОВА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В КАНАДІ.

РІК I ВІННІПЕГ, МАН. Середя 16 Марця 1910.

Winnipeg, Man. Wednesday, March 16-th 1910 Число I.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Випускаючи перше число Укр. Голосу не відразу буде сказати пару слів до тих, кому ово попаде в руки

Не гаразд, не достатньо вигвалю нас з земної рідної країни, а головне: хто лод вишав нас в сию далеку земорську країну?

Знаємо ми добре лиця старогривів гарячки і на одному з них понамаму рисні своїми знаками і різними та знайомих, котрим і дося судилося остати ся від глетом накинених нам опікунів. Знаємо одних, що осталині інші брати відкули вже соф гнат, лізнають, хто їх прирять, а хто ворог і з найбільшою завзятістю беруть ся обороняти своїх прав. Они збирають всі свої сили, всю енергію, щоб спільно стати проти навали всякого рода гнобителів. Та іприві, а сів боротьби ведуть ваши глетити. Газети со народна збрюя і народ без газети, як риба без води.

Ми рідко читимо вісти з країни, що в тім селі заложено читальню, там злов Січ, а ще де відбуло ся віче; ми тишимося читачами, що там сошли або робітники склянокого вардла та спільно протестують проти крика, які ідуть ся. Та садича за отими всім, ми шагально перекручуємо газети, що велькому серу руково газети лають, протий.

Та і наша доля в земорській країні не обидла немою, не обсирана золотом і нам не легко приходить ся лудати камінь, корчувати ліси, сунати ноцаря. Ми не вистали тут козачів на вербач, а мусимо так само тешко працювати, щоб з глету або холоду не встидити, до сего ми тут чули, ми що по вишко добре тутешні жінки, а ваши "наше", що хочуть, то роблять в нама.

Кожна радимо, що ми сповіємо ті самі обвізки, і так само піднесемо та збогачуємо сю країну як і інші народи, то і нам не лежить ся такі самі правя як і всім. Ми не повинні бути психологічним, ані психічними дурками народів, а повинні жити як народ, як рідні а рідніні!

Велькому силуюнімгру: ваши ми земорі тешко інаїт тешкої народ повинні зертвати цю-раз більшу увагу на інаїт інаїт в погорюк: днають ся, одна бачучи так вельку одна дождий нав бо охоту мати нас своєю прирідкою. Ти ми повинні шалувати людську глєність і не бути рабами наших народів, а покласти себе, до і ми вара, що і в наїт маеться такі самі права як іх. Та щоб ми могли обстоювати за собою, ми мусимо знати як се робити, ми мусимо вчитися, вчить ся і шевитися. Вста і оспор бути нам впротівленіям, бо лише просвіта постави нас на ноги, лише просвітою або ся дообри, яке всім народам одлавно належить ся, — а темното робить нас каліками, рабами та наймистими наших народів.

Тому ми отож почуваємо не владати УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС, хочемо-мо отож сьотим власним ся і самим і сподіємось, що народ підтримає нас, бо робити не се же для інтересу, ані для слави, а робити се в інтересу народної справи. Сей рік, се переломо-кхп на нашого дудового життя в земорській країні і котли ширю та енергію вознамаємо до праці, то в скорій будучности тимшою по вачається тернами устаканити.

Ми віримо, що велика енергія на народній силі і душою своєю власним ся і самим зможемо побачити свої мить-бути, а ніщо не лаємо ані жорданішми. Пам'ятаймо, що глетесе народів збрю, а щоб

мати сю збрю, треба як найшорше слати поміч так морально як і матеріально. Пекуча потреба прешівіт привозила нас почати владати УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС, тому ввразмо ся до свідоміших, що так само відчувають потребу самостійної, поступової заочинив в отсими ширини словами: Товариші! Будучність нашія іди нас самих вачає-ся! Не чао нам знати! Допоможіть, щоб УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС міг овалтлоо в кожній хатині, де живе Українськи душа, бо отож місія просвіти і добродароу.

Отсими повідомляю ся, що Укр Відва Січак уповалвилна тов. Т. Д. Ферала до збривля прелплати, оголошень і колектовня гроши.

НОВИНИ

ЗАМОРДУВАЛ ВЛАСНОГО СІНА.

— Поляк Пршеіноксичин, який перебував 10 літ в Америці, повернувся до Галичини, до села Залеська, зайшов до своїх старих родичів не признаючись, що він їх син, а кажучи лише, що іде з Америки. Старі почали шитати, чи приналежний до них, а він сказав, нащо гість відповів, що знав їх одна дуже добре бачучи з то товаришом і почав розкашувати, що їх синиш поводить ся дуже добре, той він сам (гість) має річачи при собі 1000 доларів. Котли гість вступив, оти річчати і відкула отож. Та лад релука їх отсирнула, коли з паперів, що їх шайшав, довідавсь, що

ПІРСЬКІ КАТАСТРОФИ.

— В горах, зловя ліній колазав С. Р. R. і G. T. В. сити зачалоють великими масами обриватися і засипати полями, або робити дупа. В одному місці олоа" стова около тешки, та скоро рупши, новий обрив сити засипав зго новими струнми в іприві. Тут згинуло може 100 осіб. В другім місці інаїт поля з робітниками і внол був змисивніт сівотним обривом. Около 50 людей, наїт біаіме Хіаїт і Янаїт знаходять ся під снігом.

ПАН ШПЕХТІР НЕ ЗНАЄ ХТО МІЯЄ

Міаїже всі українські фермери в Манітобі зляють Бедерського, шкільного організатора, бо лєвно верзгостили зго в себе мнф рмх, а номімо сего він не знає, що ми за люди, бо оспосаудайте, як він вавило нас: Соимова оновіція задривла Бедерського, щоб він зловив справоздавє, що він зробив за цілий рік заті гроші, що набирає місячно по 75 дол. а він сказав, що зорганізував аж 3 школи (стварило направцова ся до того, що вже 3 роки організував Колам заштані, між якими людьми він працював, то він відповів: „Аmongst Galicians and Poles" (між галицями і Поляками). Ось бачите, кого він в себе гостить. Не хочеть ся вірити, щоб „шпектір" не міяє, що нема галицської манди на світі, але небусть в і владности так „шпектір" нас. Гостить зго в дально у себе, — не беріть бука в руки!

UKRAINSKYJ HOLOS. виходить що тижня в середу. В Канаді і Сіао. Держалах річно \$ 2.00. До Європи \$ 2.50. Гроші авелати через експресовий або потчовой Money Order, а також Postal Note. Адреса: Ukrainskyj Holos, BOX 3423, WINNIPEG, MANITOBA. Адреса Редакції і адміністрації: 292 SELKIRK AVENUE.

ЦИГАНІ ОШУКАЛИСЬ.

— З Віаїм доносьть, що до одного місточа приїхала Цигани. Розложившись табором они пішли по шевках, щоб роздобути гроші, але гроши в них не було, а ворожея шинкери не потребували ва тоб нас, отже гол було покритийся.

Але від чогож они Цигани. Діждавши вочи зкритись они до шинки і зодбирали багато аларств, та всім лямів. Умозуки, що ам тепер добре відумолять ся. Притисли до свого шатра зачали забалитись. Пила все, що вало іпривіт сьма, або в чин був шакі горіаки. Риво дали знати, що Цигани слаби: Привіли лікарі і застали 15 циганів тешко недужими. Завдяки лікарській помочи багато в них оудало, але на них сьма тешко алттар не може позвати. Вило що, і циган може ошукатись. ЗГУВІВ ХЛОП ВАВУ. — До місточа Віаїмчяного Лівьва іла вавило

МОНАХІЯ ОБКРАДА ЧУДОТВОРНИЙ

образ Матери Божої в Честокхові. Називають ся вона Вербова. Уваля, що промалить дуже славе матю. Подіца авела і в Екатореноселі, притім перемовала ся, що віла є на завидно добре в організованій банді злодіїв. В Ппомогляло міждотро майже всі українці в Честокховській костелі річи Поймає арештовано.

Так виглядала перша сторінка першого числа "Українського Голосу", що вийшло в Вінніпегу 16 березня, 1910, а саме 50 років тому. Це перше число мало вісім сторінок і було набране руками. Лінотипну Видавництво не тоді не мало. Адреса редакції та адміністрації була тоді 222 Селкірк Авеню.

ОГОЛОШЕННЯ

ЗВЕРТАТЬСЯ ЦЕ ОГОЛОШЕННЯ, ВО ВОНО ВАЖНЕ НА ВСЬ 1950-й РІК!

1950 10-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ 1960

УКР. КНИГАРНІ
В-ва „ГОВЕРЛЯ“

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ! Закупіть негайно ВСІ ті казки-книжки своїм дітям!

Давно так дешево тому, щоб наші діти мали КНИЖКУ і на ній виховувалися, а не на „каміксах“! Хай кожна українська дитина має в руках свою рідну книжку! Лише книжка збереже Вашу дитину для своєї нації! Лише вона Добра Книжка, допоможе Вам виховати найкраще рідні діти! Тож хай ця казка-книжка не буде „святетю“ в куті, але дійсною книжкою у руках Вашої Дитини! Замовляйте ВСІ казки-книжки за порядком! Не проминяйте ні одної назви, бо це так дешево, що радше мати дві книжки тих самих, ніж не мати ні одної! Виберіть все, що є тут подано!

СПИСОК Ч. 3.

(ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА — КАЗКИ, НОТИ)

	Замість	Лише
128. ** Весела Прися, багато ілюстрацій!	.25	.10¢
129. — Овечкоша Сива, багато ілюстрацій!	.25	.10¢
130. — Коза-Дерева, багато ілюстрацій!	.35	.10¢
131. — Лисичка, Котик, Пшеник, багато ілюстрацій!	.35	.10¢
132. — Мати — Коза, багато ілюстрацій!	.35	.10¢
133. — Дідова Дочка, багато ілюстрацій!	.25	.10¢
134. — Сидим Зілля, багато ілюстрацій!	.25	.10¢
135. — Рідна Катя, багато ілюстрацій!	.25	.10¢
136. — Рідь-Мати, Брат і Сестра, багато ілюстр.!	.35	.10¢
137. — Дідова Рідна, багато ілюстрацій!	.35	.10¢
138. — Лисичка і Журавель та інші ілюстр. казки	.35	.10¢
139. — Писемка, ілюстроване видання	.35	.10¢
140. — Діамант-Телесик, ілюстроване видання	.25	.10¢
141. — Іванко-Дуринка, ілюстроване видання	.25	.10¢
142. — Зайчатко та Іванко, ілюстроване видання	.35	.10¢
143. — Запираний Зиповник, ілюстроване видання	.60	.15¢
144. — Українські Народні Казочки, іл. видання	.35	.10¢
145. — Українські Нар. Казки (Могилевського)	\$ 1.25	.60¢
146. — Юрза-Мурза, багато ілюстрацій	.50	.25¢
147. — Шляхч Кошати і Качур Квак, багато іл.	.50	.15¢
148. — Співомовки — Вільгельма Буша, баг. іл.	.60	.20¢
149. — Максим і Марко — Буша, багато іл.	.75	.25¢
150. — Ліка і Сказмо в кольорах, багато ілюстр.	.57	.15¢
151. — Вурчик, Млячик, Гавчик, багато ілюстрацій	.50	.15¢
152. — Пригоди Лисичого Котика, багато ілюстр.	.60	.25¢
153. — Принцеса на Горошинці, багато ілюстр.	.35	.15¢
154. — Червона Шапочка й інші, багато ілюстр.	.35	.15¢
155. — Золота Рибка — Дале, багато ілюстр.	.50	.15¢
156. — Отче Наш в кольорах, багато ілюстр.	.25	.10¢
157. — Заперський Скарб, багато ілюстр.	.35	.10¢
158. — Золоті Царини — Заводовича, багато іл.	.60	.20¢
159. — Олесь — Гринченка, багато ілюстрацій	.35	.15¢
160. — Віда Навчальна — Десі Українська, багато іл.	.25	.10¢

161. — Казки Косцюцького, багато ілюстрацій	.25	.10¢
162. — Байки — Глібова, багато ілюстрацій	.60	.25¢
163. — Казка про Косцюка — Лейко, багато іл.	.60	.25¢
164. — Казка — Лейко, багато ілюстрацій	.65	.20¢
165. — Дівою Пригоди — Матвієвська, багато іл.	.25	.10¢
166. — Чотири Казки — І. Фрашка, багато ілюстр.	.35	.10¢
167. — Писемко-Горішок, нове ілюстр. видання!	.75	.25¢
168. — Сердюк-Віночок — Іграті, Декламатор	\$ 1.25	.60¢
169. — Артемівська дитина для дому і школи, ілюстр.	.50	.15¢
170. — Наша Сів-Мати, усім дітям добре!	.35	.15¢
171. — Русалка і Либідь — Лотоцького, ілюстр.	.75	.25¢
172. — Як Сидіти — Лотоцького, ілюстр.	.75	.25¢
173. — Пастушок з Назарету — Лотоцького, іл.	\$ 1.60	.40¢
174. — Пригоди Езоп — Лотоцького, ілюстр.	.60	.20¢
175. — Вільгельм-Тель — Лотоцького, ілюстр.	.60	.20¢
176. — Ведмедівська Пшеника — Лотоцького, іл.	.40	.15¢
177. — Сидіти Забуток Пряди — Коковського, чудові іл. оповідання з Лемківщини, ілюстр.	.60	.20¢
178. — Мамочка О. — Пригоди Горобця, ілюстр.	.60	.25¢
179. — Турція: Козачка Дитина, ілюстр.	.60	.25¢
180. — Абу Касимові Каліп — Фрашка, ілюстр.	\$ 1.00	.40¢
181. — Редисон Кружок, ілюстр. видання	\$ 1.00	.40¢
182. — Історія України для Малоді, ілюстр.	\$ 1.00	.50¢
183. — Пригоди Юрза-Козака, ілюстр. вид.	\$ 1.25	.60¢
184. — Як Юрко Подорожував на Дніпроці Перогі?	\$ 1.25	.85¢
185. — Харківські Байки — Скворочки	.35	.10¢
186. — Чорномиківка з Чорногора, патріотична казка Вільшенка, багато ілюстр.	.65	.40¢
187. — Давид Люди і Звірі, ілюстр. і поучаюче!	.35	.10¢
188. — Огонь Умер (Пригоди Крека), іл. поучаюче	.35	.10¢
189. — Прописи (Каліграфія для дітей), поуч.	.35	.10¢
190. — Що читати нашим дітям? (показники), поуч.	.75	.10¢
191. — Чайковський: О д а р к а, ілюстр.	.35	.15¢
192. — Наше Вієско, в кольорах, для розмал.	.50	.25¢
193. — НОТИ: Співанки УІА, з нотами	\$ 2.00	.60¢
194. — Дитячі Співанки — Гайворонського	\$ 1.00	.40¢
195. — 24 Казки на фортеп'яні — Січинського	\$ 2.00	.60¢
196. — Де ти бродив Моя Дале, 10 пісень на скрипку і фортеп'яні — Левчицького, нове видання	\$ 1.50	.70¢
197. — Рідна Пісня, на фортеп'яні, гармонію і гітару	\$ 1.00	.50¢
198. — Ой, Дав, Ладо, веснянки на мпш. і жив. хор.	.60	.20¢
199. — Вперед! Маршові пісні — на муж хор	\$ 1.00	.60¢
200. — Укр. Нар. Пісні на скрипку — Гайворон.	\$ 1.25	.45¢
201. — Думка — Гайворонського на скрипку	.25	.10¢
202. — Літургія Св. І. Золотоуєтого, на 4 гол.,	\$ 4.00	\$ 2.60
203. — Свято Матері, з нотами (сценка)	.60	.30¢
204. — Тарасів День, з нотами (сценка)	.50	.20¢
205. Хроніка: Пригоди Лиса Панаса та його мпши Мотри — з баг. ілюстр. Казка дітям!	.60	.20¢
206. — Контурова Мапа України, для школи і дому	.25	.10¢
207. — Український Нац Тривуб (синьо-жовтий)	.50	.20¢
208. — СУГМА — перше число підпільного видання, що появилос було 1. І. 1927 р., маємо кілька чисел лише по		.25¢
209. НОТИ: Барбарола, на форт. — Людкевича	\$ 1.00	.40¢
210. Скрип: Україна — Земля Моїх Батьків, іл.	\$ 1.25	.85¢
211. В. Радзкевич: Пралетіла зима, діло велике з кольоровими ілюстраціями — лише		.90¢

Замовляйте негайно! Шліть відразу належність! Кожне замовлення важне, якщо вносить найменше на суму \$10.00, або більше. Адресуйте:

"HOWERLA"
41 East 7th Street — NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-0193

212. Фільгеленес: ЗА ВІТЧИНУ, 60—30с

Вперше тут повідомляємо, що вже появилвся "К О Б З А Р" Тараса Григоровичи Шевченка! Це є КОБЗАР, що появилвся якраз у СТОРІЧЦЯ від появи, що був зчерги ТРЕТІМ! (Перший появилвся 1840, під наг. "Кобзар", другий був появилвся 1844 р., а третій, у Петербурзі, 1860 р.

це є ПЕРШИЙ КОБЗАР З НАГОЛОСАМИ! Якщо бажаєте його набути, негайно замовляйте у ГОВЕРЛІ в Нью Йорку! Ціна \$2.50 та \$3.50

НАША РОЗМОВА

***Вп. проф. Леонід Бачинський, Клівленд, О.:

Щиро дякуємо за листа та письмо; на жаль ми не можемо помішувати рецензій на будьякі видання, що появляються під московським 'советським ярмом, байдуже, чи нови появляються в Україні, чи поза нею. Щирий привіт!

***Вп Д-р Б.Цимбала, Овкленд, Каліф.

Просимо подати нам до відома, чи Ваша адреса правильна та, що її Ви ж самі подали ще в 1957 р., бо декотрі числа "Біблосу" повертаються з допискою "адресат невідомий"; знова буває так, що ніщо не повертається, а ле ми й так не знаємо, чи Ви правильно отримуєте журнал, чи ні? Також просимо вириняти ласкаво свою залегість за журнал. Привіт!

***Вп. п. С. Хвалібога, Торонто, Канада

Ми змінили Вашу адресу, але не знаємо чи Ви отримуєте журнал, чи й далі він "шукає" Вас? Просимо відгукнутись та випривнати передплату, бо вже час! Привіт!

***Хв. Ред. 'Християнського Вісника'

Вінніпег, Канада:
Ми отримали перше число Вашого журналу; щиро дякуємо. В обмін висилаємо наші "Біблос". Привіт!

***Всч. о. М. Федорович, Амбрідж, Пенна

Щиро дякуємо за посилку книжок; ми все отримали й вписали в Ц.ч. журнал. За все щира подяка і привіт!

*** Вп. п. М. М. Кочан, Джоліст, Іллінойс

Щиро дякуємо за листа та вплату суми \$2.- на передплату журналу "Біблос", за який масте заплачено по кінень 1960 року. Адресу ми теж перемінили. За все дякуємо і вітаємо Вас!

*** Вп. проф. Т. Пасічник, Вунсокет, Р.

Щира подяка за листа та за висання переплати за "Біблос", яку отримав й вписали.

Ваша передплата вигасає аж з кінцем 1960 року. Подяка і наш привіт!!!

ПРОСИМО ПИСУВАНУВАТИ НАМ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ДО "БІБЛОС" НА РІК ЛИШ \$2.-

ДЕ СНАРБИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ?

У 1958 році вийшла в Києві книжка професора київського університету П. Плюша під наголовком "Нариси з історії української літератури". З цієї книжки довідуємось про те, де сьогодні криються безцінні українські літературні пам'ятки. І так:

Остромирове Євангеліє з 1056-57 рр., безцінна пам'ятка старого українського письменства, зберігається в бібліотеці ім. Салтикова-Щедрина в Ленінграді.

Ізборник Святослава з 1073 року, що був написаний в Україні, зберігається в Московському історичному музеї.

Ізборник Святослава з 1076 року, зберігається в бібліотеці ім. Салтикова-Щедрина в Ленінграді.

Галицьке Євангеліє з 1144 року, зберігається в Московському історичному музеї.

Руська Правда з 1282 року, цей кодекс законів Ярослава Мудрого, зберігається в Московському історичному музеї.

Галицьке Євангеліє Попова Євсенія з 1283 року зберігається в бібліотеці ім. Леніна в Москві.

Галицьке Полкарпове Євангеліє з 1307 року, збе-

рігається в Московському історичному музеї.

Галицько-волинський літопис з 1201-1292 рр., що є частиною так званого Іпатівського літописного списку першої чверті 15-го століття, зберігається в бібліотеці Академії Наук ССР в Ленінграді.

Слово о полку Ігоревім з кінця 12 століття, з якого копія зроблена зі списку, що походив з 16 століття, знаходиться в одному з московських музеїв.

Усі ці безцінні українські літературні пам'ятки, які повинні б зберігатись в архівах і бібліотеках Києва, чи Львова, прикрашують сьогодні московські архіви і бібліотеки і "старший" брат, що при різних нагодах і різними способами їх загарбав, хвалиться ними сьогодні як своїми пам'ятками.

У НЬО-ЙОРКУ ПОМЕР Д-Р ТЕОДОР ХОМ'ЯК

3-го березня, у Нью Йорку помер на 74-му році життя колишній політичний в'язень царських, польських і німецьких тюрем і концтаборів с.п. д-р Теодор Хомяк, колишній адвокат та суспільно-політичний діяч у Зборові в Західній Україні, а недавно голова Філії Союзу Бутихих Українських Політичних В'язнів в Нью Йорку.

"BIBLOS"

UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY

Address: "BIBLOS" 41 E. 7-th St. NYC 3.
SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$2.00
SINGLE COPY 30¢

Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

"БІБЛОС"
місячник бібліографії і рецензій
Відповідальний редактор:
Д-р М. Сидор Чарторийський

Статті, підписані автором, не конче свідують про погляди редакції.